

Dopingkontrol
Medicinering af stævneheste

Dansk Ride Forbund

Hvorfor prioriterer Dansk Ride Forbund Clean Sport?

Udtagelse af dopingprøver prioriteres højt af flere årsager. Til stævner er grundlaget for fair play, at alle konkurrerer på lige vilkår.

Hvis man derudover sammenligner hestesport med andre sportsgrene, er der en ekstra dimension, som gør det vigtigt at sikre korrekt medicinering: Hesten er en del af ekipagen og den er sportens stille partner, som ikke aktivt kan sige til eller fra.

Når man medicinere en hest, kan den ikke redegøre for, hvilken effekt medicinen har, om der er bivirkninger eller ubehag i forbindelse med medicineringen. Hesten kan heller ikke aktivt kommunikere, om den er klar til at præstere.

Hesten er derfor afhængig af vores evne til at bedømme dens sundhedstilstand og fitness. Det kræver derfor en ekstra indsats i forhold til hestens velfærd at bruge den i sporten. Det er en del af Dansk Ride Forbunds arbejde at udvikle standarden for håndtering af heste i sporten, både med hensyn til regler om medicinering af stævneheste og dopingkontrol, og mere generelt, som en del af uddannelsen, træningen og brugen af hestene i dagligdagen og til stævner.

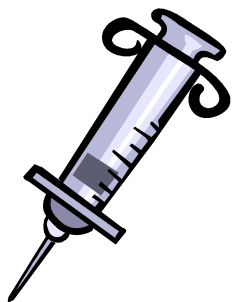
Januar 2012

Doping er behandling med et stof eller en teknik, som forbedrer eller hæmmer hestens naturlige ydeevne. Det kan også være behandling med det formål at nedsætte eller skjule tegn på sygdom eller smerte. Doping af heste er ikke tilladt indenfor Dansk Ride Forbund og forbudt i henhold til dansk lovgivning (Lov om hold af Heste).

Dansk Ride Forbund udtager hvert år dopingprøver til stævner, ponymålinger og andre samlings. Prøverne udtages for at kontrollere, at hestene starter stævner uden stoffer i kroppen, som kan ændre deres præstation.

Prøvetyper og udtagningsprincipper

Der kan udtages forskellige typer af dopingprøver som urin-, blod-, hudskrab-, hårprøver m.m. Hestene kan også blive testet for nedsat følsomhed, øget følsomhed og varmeafgivelse. Der indføres løbende nye prøveteknikker til vurdering af hestene.

Når en hest udtages til dopingtest, sker det efter forskellige principper. Langt de fleste prøver udtages efter et system, som sikrer en statistisk tilfældig udtagelse. I tvivlstilfælde kan Dansk Ride Forbund også rette henvendelse til en rytter for at få opklaret, om en hest er klar til stævnestart set i forhold til hestens fysik og kondition samt evt. medicinering.

Dopingprøver udtages af en erfaren hestedyrlæge, som arbejder under Dansk Ride Forbunds Veterinærkonsulent.

Udtagningsprocedurer

Når en hest udtages til afgivelse af en dopingprøve på en stævneplads eller et andet sted, vil der så vidt muligt blive taget bedst muligt hensyn til hestens øvrige starter til stævnet. Hesten udtages som regel ved udridning fra konkurrencebanen, hvor en teknisk delegeret (TD)/steward eller stedfortræder adviserer rytteren om, at der skal udtages en dopingprøve.

Rytteren skal herefter selv håndtere hesten, øvrige hjælpere må ikke håndtere hesten. Hvis rytteren ikke selv har mulighed for at være til stede ved prøvetagningen, kan rytteren give en fuldmagt til en anden myndig person, som herefter er den eneste person, der må håndtere hesten. Fra hesten

bliver udtaget og til prøvetagningen er afsluttet, vil den ansvarlige TD/steward for hesten følge hesten rundt på pladsen.

Det er tilladt at skridte hesten af og afvaske den, hvis forholdene tillader det, inden hesten føres til dopingudtagende dyrlæge. I nogle tilfælde vil der også gives tilladelse til, at hesten må drikke eller æde.

Når hesten ankommer til dyrlægen, vil rytteren eller den ansvarlige for hesten blive introduceret til det videre forløb. Ved de fleste prøvetagninger bliver hesten sat ind i en boks, hvor den ansvarlige TD/steward for hesten går ind med et urinbæger, for at vente på at hesten urinerer.

Hvis der skal udtages urinprøver fra hestene, vil man som minimum vente én time på, at hesten urinerer. Hvis hesten ikke urinerer, kan dyrlægen vælge at tage en blodprøve fra hesten. Ved nogle prøvetagninger tager man både blod, urin og andre prøver.

Mens man venter på, at hesten afgiver en urinprøve, kontrolleres hestens identitet og pas, og der udfyldes papirer til indsendelse sammen med prøven. Rytteren eller den ansvarlige for hesten skal hele tiden være til stede for at bevidne, at prøven udtages korrekt.

Hvis nogle parter ønsker, at der indskrives kommentarer i dopingformularen i forbindelse med prøvetagningen, er det velkomment.

Når der er afgivet en prøve fra hesten, bliver prøven mærket og forseglet i alles påsyn. Prøven sendes herefter til et FEI-godkendt laboratorium, som analyserer prøver.

Prøvesvar

Prøvesvaret er sædvanligvis klart indenfor 2-3 uger, hvorefter det sendes til Dansk Ride Forbund. Hvis prøven er negativ (ingen fund af ikke-tilladte stoffer), kommer der ikke direkte besked til rytteren, men der kommer en generel information på Dansk Ride Forbunds hjemmeside om, at der er blevet udtaget prøver til stævnet, og prøvesvarene var negative.

Hvis et prøvesvar er positivt (fund af ikke-tilladte stoffer), får rytteren direkte besked.

Håndtering af positive prøver (doping)

I tilfælde af et positivt prøvesvar (doping) vil der efterfølgende være en individuel sagsbehandling i Dansk Ride Forbunds regi. Sanktionen mod de parter, som er impliceret i sagen, vil som udgangspunkt være udelukkelse fra sporten i en fastsat periode samt en økonomisk bod. Sagsbehandlingen vil afgøre den endelige sanktion i den enkelte sag.

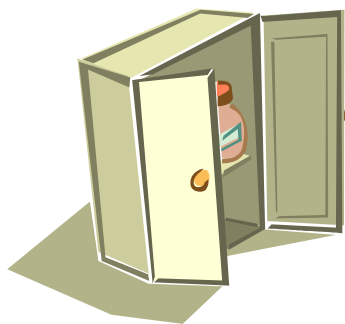
Det er ikke muligt at sige nej til en prøvetagning. Hvis en rytter nægter at deltage, vil det blive betragtet som en positiv prøve.

Hvordan undgås en positiv prøve?

Hvis man har en stævnehest, skal man være opmærksom på alle de situationer, hvor den kommer i kontakt med medicin. Hver gang hesten har dyrlæge, skal man huske at oplyse, at det er en stævnehest, og hvilke stævneplaner man har i fremtiden, så dyrlægen kan rådgive om korrekt medicinering af en stævnehest (se eventuelt "Medicinering af stævneheste" på Dansk Ride Forbunds hjemmeside).

Når man håndterer stævneheste i dagligdagen, skal man undgå, at de ved en fejltagelse indtager medicin eller medicinrester. Når heste i stalden medicineres, skal der være en klar procedure for, hvordan det foregår. Proceduren skal sikre, at det altid er den rigtige hest, som får medicinen, samt at medicinen gives på en måde, så der ikke er rester tilbage i staldområdet, som andre heste senere kan optage.

Man skal for eksempel medicinere heste direkte i munden eller i en separat spand, som kan rengøres. Der må ikke være rester af pulver eller pasta, som kan optages af andre heste, tilbage i krybben eller andre steder i boksen.

Man skal generelt være opmærksom på hvilke medikamenter, man har liggende i stalden og hvad de indeholder. En sårsalve kan for eksempel indeholde stoffer fra medicinlisten. Alle receptpligtige lægemidler, som er udskrevet af dyrlægen, skal kun bruges til den hest, det er udskrevet til, og i den periode, der er angivet.

Efter endt behandling skal rester af lægemidlet afleveres på apoteket.

Når man lukker en stævnehest ind i en ny boks hjemme i stalden eller til stævne, skal boksen være rengjort og have ny strøelse. Heste, der har fået medicin, kan udskille det gennem urin og derved forurene strøelsen i en boks. Hvis en anden hest bagefter æder strøelsen kan den uforvarende optage medicinen i kroppen.

Man skal være opmærksom på, om foder og tilskud, man giver hestene, indeholder stoffer, der kan udløse en positiv dopingprøve. Mange tilskud gives for at opnå en effekt hos hesten som for eksempel beroligelse eller ekstra energi. En sådan effekt opnås kun ved, at et aktivt stof påvirker hesten.

Mange gange er det aktive stof i produktet urter fra naturen eller lignende, og sådanne urter kan i nogle tilfælde indeholde små koncentrationer af stoffer, som er på medicinlisten, og som derfor udløser dopingpositive prøver. Hvis man vil sikre sig, at et produkt skal kunne bruges til stævneheste, skal forhandleren eller producenten kunne garantere, at det ikke indeholder stoffer, som er på FEI's medicinliste.

Ansvar

Det er altid rytteren, som er hovedansvarlig for hesten, også selv om rytteren ikke har varetaget den daglige pasning eller træning af hesten. Andre personer omkring hesten kan tildeles medansvar.

Medicin på stævnepladsen

Dansk Ride Forbund henholder sig til FEI's reglement omkring medicinering af stævneheste og doping. Det er ikke tilladt at have medicin eller sprøjter og kanyler på stævnepladsen, med mindre det er godkendt af stævneledelsen/ansvarlig TD. Ved indgivelse af medicin på en stævneplads skal det derfor være efter forudgående aftale med den ansvarlige TD.

Ofte vil den teknisk delegerede vælge at overvære medicineringen af hesten. For at indgive medicin på en stævneplads skal der være en udfyldt og godkendt ETUE.

Medicinering af stævneheste under Dansk Ride Forbund

Stævneheste må ikke være medicineret under konkurrencer, men ved skader eller sygdom skal heste behandles og medicineres efter behov.

For at de to hensyn kan mødes indenfor sporten, har FEI udarbejdet et Clean Sport-program med regler for hvordan og hvornår, man må medicinere stævneheste. Dansk Ride Forbund følger de internationale FEI-regler.

FEI's Clean Sport-regler

Regelsættet for medicinering af stævneheste er beskrevet på FEI's hjemmeside www.fei.org. Reglerne er bygget op om en liste, der er lavet over forskellige typer af medicin: *Prohibited Substance List*, eller *medicinlisten*.

Medicinlisten er opdelt i to afsnit: Et afsnit med de typer medicin, som ikke er godkendt til stævneheste: *Banned Substances*. Det er midler som aldrig må findes i hestens krop. Det andet afsnit er en liste over den medicin, som man, ifølge FEI's regler, må give til heste, når de kræver medicinsk behandling: *Controlled Substances*.

Vilkårene for at give stævneheste medicin er detaljeret beskrevet i regelsættene *Controlled Medication Regulation*, *Equine Anti-Doping* og *Veterinary Regulations* på FEI's hjemmeside.

Medicinering af heste og stævnestart

Hvis en hest kræver medicinsk behandling, efter den er tilset af en dyrlæge, som har stillet en diagnose, må man til stævneheste bruge midler fra afsnit 2 på medicinlisten: *Controlled Substances*.

Når man giver en stævnehest medicin, skal man altid tage stilling til, hvornår den er klar til at starte stævne igen. Både med henblik på hvornår medicinen er ude af hestens krop igen, og frem for alt en vurdering af om hesten fysisk er klar til den præstation, man kræver af den.

Når en dyrlæge udskriver medicin til en hest, skal man derfor huske at oplyse, hvis der er planer om, at hesten skal gå stævne. Så kan dyrlægen tage stilling

til, om det er fysisk muligt for hesten indenfor en bestemt tidsramme, og angive en tilbageholdelsestid for den medicin, der er udskrevet til hesten. En tilbageholdelsestid er det antal dage eller timer, som man forventer medicinen er i hestens krop. Tilbageholdelsestiden sættes ud fra den viden dyrlægen har om medicinens normale udskillelse fra en hestekrop, mængden og antallet af gange man indgiver medicinen, samt hestens fysik og kondition.

Det er altså en individuel vurdering dyrlægen laver, hver gang en hest medicineres, og der skal altid tilføjes en god sikkerhedsmargin, da hestes kroppe og dermed udskillelse er forskellige.

Ansvar ved medicinering af stævneheste

Når man starter stævne på en hest, er det altid rytteren, der har hovedansvaret for, at hesten er fri for medicin og klar til den præstation, man kræver af den. Det gælder også, selv om en dyrlæge har angivet en tilbageholdelsestid, som man har overholdt, men hvor hesten alligevel har været længere tid om at udskille medicinen. Derfor skal der altid være en fornuftig tidsmæssig afstand mellem medicinering af en stævnehest og stævnestart.

Medicinering tæt på stævner

I nogle få tilfælde kan man få behov for at medicinere en hest så tæt på et stævne, at der kan være tvivl om, hvorvidt medicinen kan nå at komme ud af hestens krop, inden den skal gå konkurrence. Hvis medicineringen skyldes småskader eller akut sygdom, som umiddelbart efter behandling ikke har betydning for hestens præstation, kan man ansøge om lov til at starte hesten på trods af medicinering. Det kræver, at den behandlende dyrlæge udfylder et bestemt medicinskema: ETUE, førhen kaldet *Medication Form*. Skemaet skal udfyldes i henhold til FEI's beskrivelse.

Hvis hesten er behandlet umiddelbart før stævne, skal rytteren medbringe skemaet og indlevere det til stævneledelsen straks ved ankomst på stævnepladsen.

Hvis hesten bliver syg eller skadet under stævnet, skal den behandlende dyrlæge have godkendt en udfyldt ETUE (medicinskemaet) INDEN hesten behandles på stævnepladsen, hvis den skal kunne starte konkurrence bagefter.

Ansøgning om lov til stævnestart ved medicinering (ETUE)

Ved nationale stævner kan medicinerede heste godkendes til at starte stævne, hvis Dansk Ride Forbunds veterinærkonsulent godkender det indleverede medicinskema. Man kan altså få en vurdering ved ankomsten til stævnet.

Det er også muligt at tage kontakt til veterinærkonsulenten op mod stævnet, hvis man er i tvivl, så man kan undgå at køre forgæves til et stævne. Man har ikke lov at starte, før ansøgningen/medicinskemaet er godtaget.

Det er meget få typer af skader eller sygdom, som kræver medicinering, hvor hesten alligevel kan godkendes til stævnestart. Al medicin, som vurderes at have en præstation-fremmende eller hæmmende effekt på hesten, accepteres ikke.

Til internationale stævner skal medicinskemaet (ETUE) afleveres til stævneledelsen ved ankomst på stævnepladsen, herefter vil den tilknyttede FEI dyrlæge vurdere ansøgningen.

Ved vurdering af et medicinskema (ETUE) tages der først og fremmest hensyn til, om hesten er "Fit To Compete". Det vil sige, om hesten er kommet sig over sygdommen eller skaden, og om den forventes at være klar til den præstation, der forlanges af den. Herefter vurderes det, om den medicin, hesten har fået, vil påvirke dens evne til at præstere.

Hvis en hest er blevet godkendt til at starte på baggrund af en ETUE-ansøgning, kan hesten stadig få udtaget en dopingprøve under stævnet. I prøven må der kun være det eller de stoffer i hesten, som der er godkendt i henhold til ETUE'en.

Stofferne må kun være der i den mængde, der er forventeligt, i forhold til den mængde hesten har fået, og hvornår den har fået det, som anført på hestens ETUE.

Medicin som generelt må bruges under stævner (Permitted medications)

Der findes enkelte typer medicin, som generelt er godkendt til stævneheste. Det er for eksempel et brunstregulerende middel til hopper eller nogle typer mavesårsmedicin. For at medbringe medicinen på stævnepladsen skal dyrlægen, der udskriver medicinen, udfylde en særlig type medicinskema (ETUE), som skal medbringes og afleveres ved ankomst til stævnet.

Medicin på stævnepladsen

Det er ikke tilladt at have medicin eller sprøjter og kanyler på stævnepladsen med mindre det er godkendt af stævneledelsen/ansvarlig TD. Ved indgivelse af medicin på en stævneplads skal det være efter forudgående aftale med den ansvarlige TD. Ofte vil TD'eren vælge at overvære medicineringen af hesten. For at indgive medicin på en stævneplads skal der være en udfyldt og godkendt ETUE.

Rytteren har altid hovedansvaret for, at de korrekte papirer er udfyldt, indleveret og godkendt.

Links:

rideforbund.dk - hestevelfærd

feicleansport.org

antidopingdanmark.dk

hestens-vaern.dk

Notater:

DANSK RIDE FORBUND
Idrættens Hus
Brøndby Stadion
2605 Brøndby
Telefon: 43 26 28 28
info@rideforbund.dk
www.rideforbund.dk

